

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΛΑΔΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ: «ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ»

Μικρές απώλειες για τα εγχώρια φαρμακεία

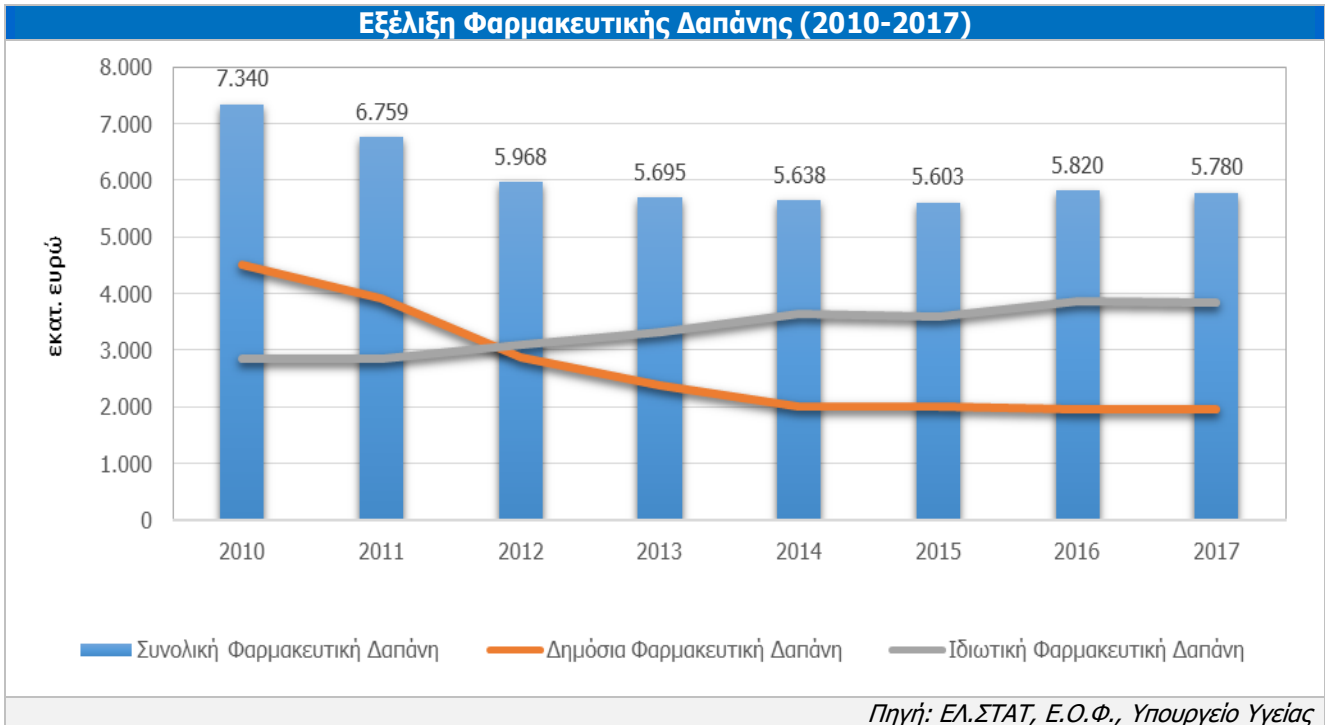
- Το **55%** των εγχώριων φαρμακείων είναι **ομόρρυθμες εταιρείες**, το **37%** **ατομικές επιχειρήσεις**, ενώ το υπόλοιπο **8%** αφορά **ετερόρρυθμες εταιρείες**.
- Η λειτουργία **10.432 φαρμακείων** στην Ελλάδα, έχει ως αποτέλεσμα κάθε φαρμακείο να αντιστοιχεί κατά μέσο όρο σε **1.032 κατοίκους**.
- Οι πωλήσεις φαρμάκων (σε τιμές λιανικής) από τα φαρμακεία διαμορφώθηκαν σε **€3.976,7 εκατ.** το **2017** από €4.051,1 εκατ. το προηγούμενο έτος.

Ο κλάδος του **λιανικού εμπορίου φαρμάκων** και **παραφαρμακευτικών ειδών** περιλαμβάνει σημαντικό αριθμό φαρμακείων στην ελληνική επικράτεια. Αυτά εξασφαλίζουν την επαρκή και απρόσκοπτη παροχή φαρμακευτικών και παραφαρμακευτικών προϊόντων στον πληθυσμό. Οι τελευταίες μεταβολές και προοπτικές εξέλιξης του εν λόγω κλάδου παρουσιάζονται στη νέα έκδοση της κλαδικής μελέτης που κυκλοφόρησε πρόσφατα από τη **Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών** της **ICAP**.

Η **συνολική φαρμακευτική δαπάνη** (δημόσια & ιδιωτική) παρουσίασε ανοδική πορεία την περίοδο 2006-2009 και το 2009 διαμορφώθηκε σε **€8.461 εκατ.** (3,7% του ΑΕΠ). Τα τελευταία χρόνια (**2010-2017**) η συνολική φαρμακευτική δαπάνη καταγράφει διαχρονική πτώση και το **2017** εκτιμάται σε **€5.780 εκατ.**, καλύπτοντας 3,3% του ΑΕΠ.

Ανάλογη εικόνα και πορεία εμφανίζει και η **δημόσια φαρμακευτική δαπάνη**. Την περίοδο 2006-2009 κινήθηκε ανοδικά με μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης **14,6%**, ενώ διαμορφώθηκε σε **€1.945 εκατ.** περίπου το **2017** (την περίοδο 2010-2017 μειώθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό 11,2%). Η δημόσια φαρμακευτική δαπάνη δεν θα υπερβεί το ίδιο ποσό το **2018**.

Αντίστοιχα, η **ιδιωτική φαρμακευτική δαπάνη** εμφάνιζε μειοψηφική συμμετοχή επί της συνολικής φαρμακευτικής δαπάνης, την περίοδο 2007-2011. Την περίοδο 2012-2015, διευρύνθηκε με έντονο ρυθμό, με συνέπεια το 2016 να ανέλθει σε **€3.875 εκατ.**, ενώ το **2017** διαμορφώθηκε σε **€3.835 εκατ.**

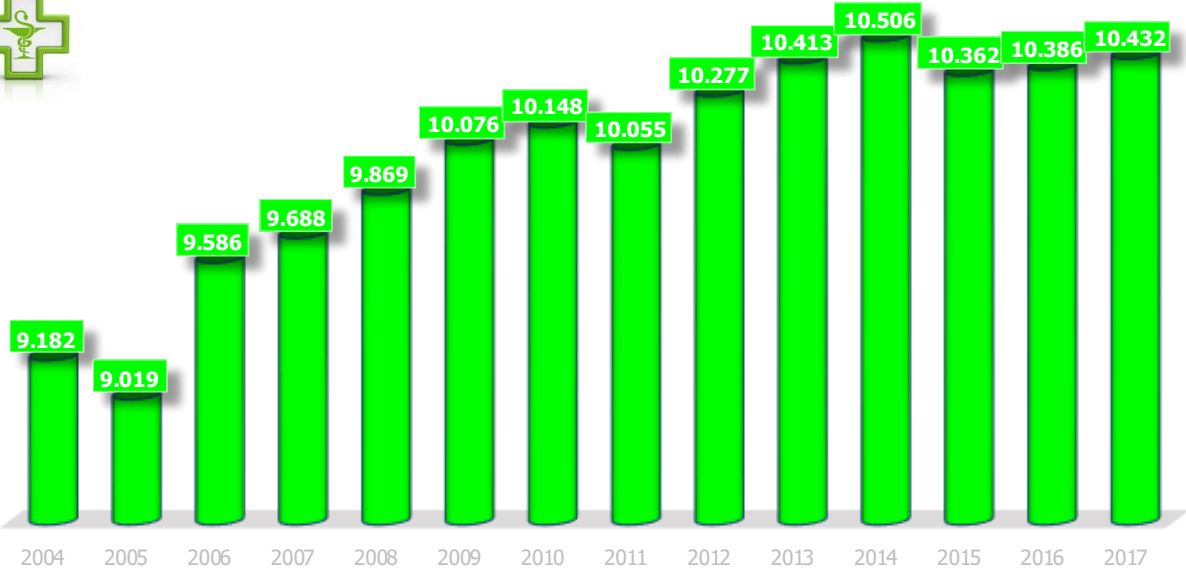

Σύμφωνα με το **Μάρκο Κοντοέ, Senior Consultant Οικονομικών Μελετών της ICAP**, ο οποίος επιμελήθηκε της παρούσας μελέτης, η ύπαρξη πληθώρας σημείων πώλησης, διάσπαρτων σε όλη τη χώρα, έχει ως αποτέλεσμα η αγορά να είναι **«κατακερματισμένη»**. Η συντριπτική πλειοψηφία των φαρμακείων αφορά μεμονωμένα/ανεξάρτητα καταστήματα. Σύμφωνα με στοιχεία της ICAP Databank, το **55%** εξ' αυτών είναι **ομόρρυθμες** εταιρείες, το **37%** **ατομικές** επιχειρήσεις, ενώ το **8%** αφορά **ετερόρρυθμες** εταιρείες.

Ο νόμος 4509/2017 επέφερε αλλαγές στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των φαρμακείων, επαναφέροντας παλαιότερη Υπουργική Απόφαση, η οποία επέτρεπε την ίδρυση φαρμακείου σε μη φαρμακοποιούς και είχε κριθεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣΤΕ) ως αντισυνταγματική.

Ο **αριθμός των φαρμακείων** εμφάνισε διαχρονική αύξηση την περίοδο 2004-2014 (10.506 το 2014 από 9.182 το 2004). Η συρρίκνωση του περιθωρίου κέρδους των φαρμακοποιών και τα έντονα προβλήματα ρευστότητας τα τελευταία χρόνια, οδήγησαν σε αναστολή της λειτουργίας αρκετών φαρμακείων, με αποτέλεσμα να ανακοπεί η ανοδική πορεία των προηγούμενων ετών. Σύμφωνα με στοιχεία του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου (Π.Φ.Σ.), ο αριθμός των φαρμακείων δείχνει μικρή ενίσχυση την τελευταία τριετία, καθώς αυτά εκτιμώνται σε **10.432** περίπου το **2017** από 10.386 το προηγούμενο έτος και 10.362 το 2015.

Εξέλιξη αριθμού φαρμακείων στην Ελλάδα (2004-2017)

Πηγή: Πανελλήνιος Φαρμακευτικός Σύλλογος (Π.Φ.Σ.)

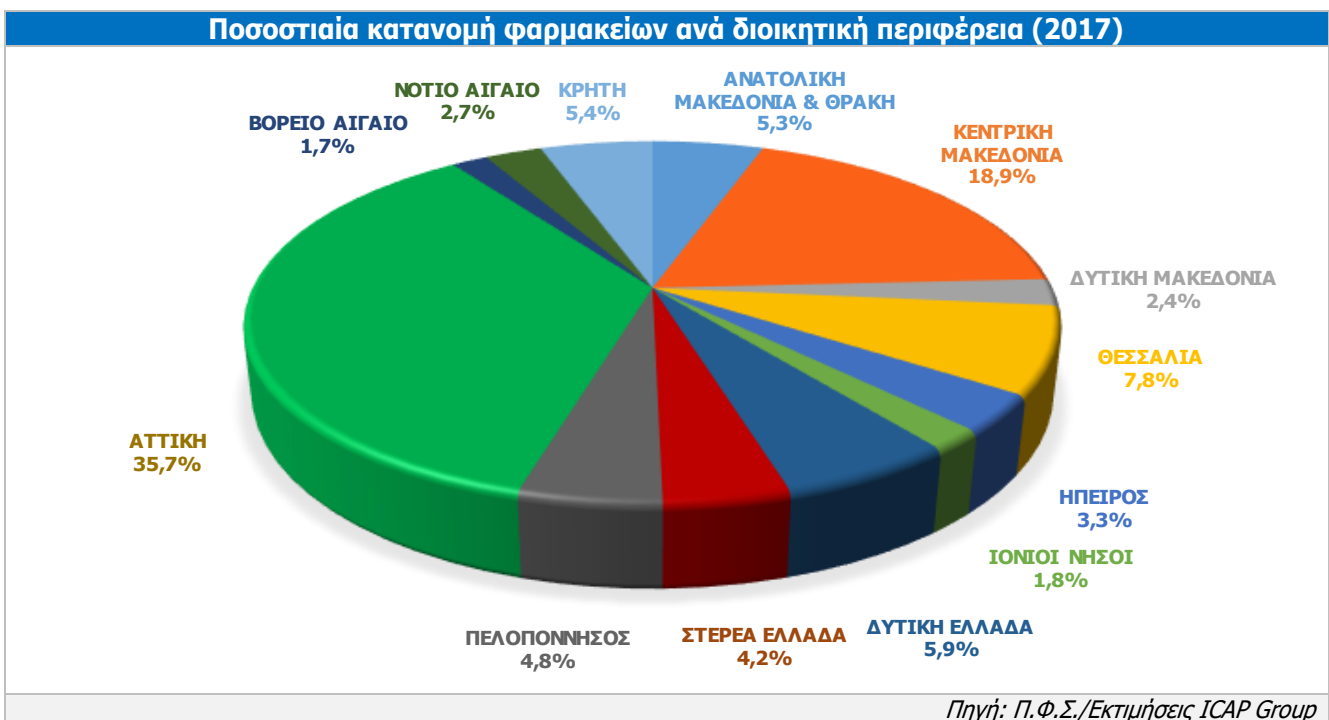
Όπως αναφέρει ο κ. Κοντοές, η λειτουργία 10.432 φαρμακείων στην Ελλάδα, έχει ως αποτέλεσμα κάθε φαρμακείο να αντιστοιχεί κατά μέσο όρο σε **1.032 κατοίκους** και ως εκ τούτου, το ελληνικό δίκτυο φαρμακείων να θεωρείται το **πυκνότερο και πλέον ομοιόμορφα κατανομημένο δίκτυο φαρμακείων ανά κατοίκους στην Ευρώπη**, παρότι έχει αναπτυχθεί σε χώρα με το πλέον δύσμορφο γεωγραφικό ανάγλυφο, τόσο στην ηπειρωτική όσο και στη νησιωτική επικράτεια.

Τα περισσότερα φαρμακεία, όπως είναι φυσικό, συναντώνται στον **νομό Αττικής**, καθώς το **2017** καταλαμβάνουν ποσοστό **35,7%** επί του συνόλου. Ακολουθεί η διοικητική περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (ποσοστό 18,9%), ενώ σημαντικό αριθμό φαρμακείων διαθέτει τόσο η Θεσσαλία όσο και η περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

Η ραγδαία αύξηση της χρήσης του διαδικτύου για την πραγματοποίηση αγορών, οδήγησε ορισμένα φαρμακεία στη σύσταση “ηλεκτρονικού” καταστήματος (**ηλεκτρονικά φαρμακεία**) προκειμένου να ενισχύσουν τα έσοδά τους. Οι εν λόγω επιχειρήσεις έχουν πολλαπλασιαστεί τα τελευταία χρόνια, καθώς εμφανίζουν σημαντική ενίσχυση των πωλήσεών τους, ως αποτέλεσμα τόσο της αυξανόμενης τάσης για αγορές μέσω διαδικτύου όσο και των σημαντικών εκπώσεων/προσφορών που πραγματοποιούν.

Η **Σταματίνα Παντελαίου, Διευθύντρια Οικονομικών Μελετών της ICAP**, σχολίασε σχετικά την εξέλιξη της συγκεκριμένης αγοράς: Οι συνολικές πωλήσεις φαρμάκων (σε τιμές λιανικής) παρουσίασαν ανοδική πορεία την περίοδο 2004-2009, με μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης **11%** περίπου. Οι διαδοχικές μειώσεις στις τιμές των φαρμάκων, καθώς και η εφαρμογή ελέγχων στη συνταγογράφηση, είχαν ως αποτέλεσμα η αξία των συνολικών πωλήσεων φαρμάκων να συρρικνωθεί την περίοδο **2009-2017**. Το **2017** οι εν λόγω πωλήσεις διαμορφώθηκαν σε **€3.976,7 εκατ.** από €4.051,1 εκατ. το προηγούμενο έτος (μείωση 1,8%).

Αντίστοιχα, οι **συνολικές πωλήσεις των φαρμακείων**, κατόπιν θεσμικών παρεμβάσεων (αλλαγή ασφαλιστικής τιμής, διεύρυνση λίστας Μη Συνταγογραφούμενων και Μη Αποζημιούμενων Φαρμάκων, επέκταση ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, κ.ά.), σημείωσαν πτώση και δείχνουν ηπιότερη πτώση από το 2013 και έπειτα.

Η πτώση των πωλήσεων δεν οφείλεται σε χαμηλότερη επισκεψιμότητα στα φαρμακεία, αλλά κυρίως στη **μείωση της μέσης δαπάνης** ανά απόδειξη, ως αποτέλεσμα της επιβολής των μειώσεων στις τιμές φαρμάκων και της αυξανόμενης τάσης διάθεσης φαρμάκων χαμηλότερου κόστους (γενόσημα). Το **2017** διατέθηκαν μέσω φαρμακείων **466,4 εκατ. συσκευασίες** από 453,1 εκατ. συσκευασίες το προηγούμενο έτος (αύξηση **2,9%**).

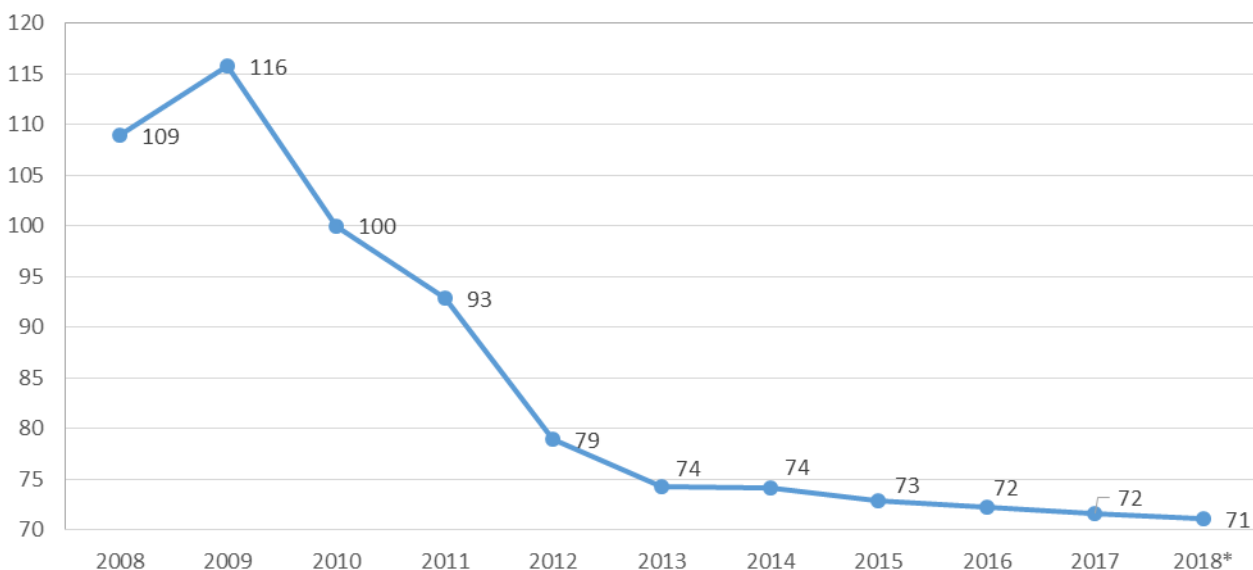
Συνολικές Πωλήσεις Φαρμάκων από Φαρμακεία (2005-2018)

*πρόβλεψη

Πηγή: Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.), Εκτιμήσεις ICAP

Δείκτης Εξέλιξης Συνολικών Πωλήσεων Φαρμακείων (2008-2018)

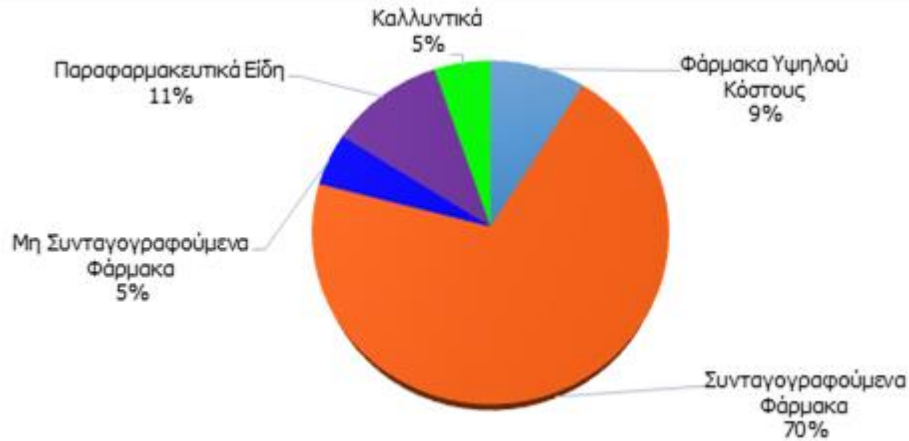
Έτος βάσης=2010
*πρόβλεψη

Πηγή: Εκτιμήσεις ICAP

Η κα Παντελαίου αναφέρει σχετικά με τη διάρθρωση των πωλήσεων, ότι τα έσοδα από τα **φάρμακα** καλύπτουν το μεγαλύτερο ποσοστό επί του συνόλου (περίπου **84%**), ενώ ακολουθούν τα **παραφαρμακευτικά προϊόντα** (βιταμίνες, σιρόπια, αντιαλλεργικά, παιδικές τροφές, συμπληρώματα, κτλ) με **11%** και τα **καλλυντικά** με **5%**. Τα **συνταγογραφούμενα φάρμακα** εκτιμάται ότι κάλυψαν ποσοστό **70%** περίπου της αξίας των συνολικών πωλήσεων των φαρμακείων και ακολούθησαν τα **μη**

συνταγογραφούμενα φάρμακα και τα **φάρμακα υψηλού κόστους**, το μερίδιο των οποίων εκτιμάται σε **9%** και **5%** αντίστοιχα.

Διάρθρωση Συνολικών Πωλήσεων των Φαρμακείων (2017)

Πηγή: Εκτιμήσεις ICAP

Η πλειοψηφία των εγχώριων φαρμακείων δίνουν βάρος στην προώθηση και διάθεση παραφαρμάκων (ιδιαίτερα **συμπληρωμάτων διατροφής**, κτλ) και **καλλυντικών**, με στόχο την αύξηση του ποσοστού των κατηγοριών αυτών επί των συνολικών πωλήσεών τους, επιδιώκοντας αφενός αύξηση πωλήσεων, αφετέρου δε ενίσχυση της κερδοφορίας.

Οι συνεχείς θεσμικές παρεμβάσεις στον κλάδο του φαρμάκου επηρεάζουν και επιφέρουν αλυσιδωτές εξελίξεις στον τομέα των φαρμακείων. Η υλοποίηση της απόφασης της Πολιτείας που παραμένει σε εκκρεμότητα και αφορά τη διάθεση των **ΓΕΔΙΦΑ**, δηλαδή μέρους των Μη Συνταγογραφούμενων Φαρμάκων (ΜΗΣΥΦΑ) και από άλλα κανάλια διανομής (πχ. super market) αναμένεται να οδηγήσει σε μερική απώλεια εσόδων από μια κατηγορία φαρμάκων με ιδιαίτερα ικανοποιητικό περιθώριο κέρδους για τα φαρμακεία.

Φωτογραφίες

[Σταματίνα Παντελαίου](#), Διευθύντρια Οικονομικών & Κλαδικών Μελετών, ICAP Α.Ε.

[Μάρκος Κοντοές](#), Senior Consultant Οικονομικών & Κλαδικών Μελετών, ICAP Α.Ε.

Δείτε [ΕΔΩ](#) όλα τα Δελτία Τύπου της ICAP.

Οι [Εταιρείες ICAP](#) – με 55 χρόνια προσφοράς στο επιχειρηματικό γίγνεσθαι και 1.100 εργαζόμενους – αποτελούν αθροιστικά, έναν από τους μεγαλύτερους Παρόχους B2B υπηρεσιών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, διαθέτοντας μεγάλο εύρος υπηρεσιών και προϊόντων που ομαδοποιούνται σε 4 κατηγορίες: **Credit Risk Services, Marketing & Sales Solutions, Management Consulting και People & Employment Solutions.**

[ΛΟΓΟΤΥΠΟ](#) ομίλου εταιρειών ICAP.

Περισσότερες Πληροφορίες:

Γραφείο Τύπου ICAP

Φρατζέσκα Σιδερή, Communications & Marketing Senior Manager

e-mail: pr@icap.gr | T: 210 7200 495 | M: 693 673 5 143

Join ICAP @ Social Media

 ICAP, group of companies

 ICAP, group of companies

 ICAP, group of companies

 ICAP Group